

Ivo Fencel

Den, kdy zabili Johna Lennona

Povídka z *Večera přiměřených depresí*

Jsem psavec, žiji v Plzni, víceméně nejsem znám, ale minimálně jedno vím. Psaní osvobozuje. „Nelehko živí,“ řekl mi jednou spisovatel Radek Lehkoživ, „ale obrozuje. Taky jsem to zjistil!“

Někdy zkoušíme předčítat na *Večerech přiměřených depresí* pražské autorky Zorky Šimůnkové. Že bych byl přímo ztepilý herec, to se nedá říci (jím byl kupříkladu Vlastimil Hašek), ale nahlas čtu rád. Synovo dětství ale bohužel odplynulo a kde zůstaly všechny ty hodiny, po které jsem mu čítal rozmanité autory, jejichž seznam by zaplnil stránky a stránky? Jistěže bych mohl některé ty *spisoše* jmenovat, ale ostatní by se urazili. Ačkoli však je Filipovi už dvacet, ještě mu občas něco přečtu, když se najde příležitost. Nějakou povídku, nějakou sekvenci knihy. Vždy text vyzkouším předem sám. Nu, ale jinak... Pouze vzpomínám na časy až fanatických četeb, no, a já toho času nikdy, nikdy nelitoval.

Když bylo synovi pět let, zemřela následkem *myasthenie gravis* jeho matka a zůstal u jejích rodičů v Budějovicích. Jinak neměli nikoho a vedle bydlí má mladší sestra Eva. Jezdil jsem za ním anebo jsme Filipa vozili k nám, kde se mi předčítalo lépe.

Hm, a abych nezapomněl, také navštěvujeme multikina. A vždy jsme tam chodili. Řeknete, že se jedná o úteky do virtuální reality? Podle mě není umělá. Ne méně, než mnohé zapamatované kousíčky reality ve vaší paměti! Ty mohou navíc být i nudné, co já vím. A tohle byla zábava.

Jednou jsem zase takhle pobýval v Budějovicích smuten, že vlastně ani nikdo nechce, abych předčítal, a že nikdo ani nečeká, že se do toho položím jako Vlastimil Hašek. Ale nedával jsem na sobě žal znát. I ta nostalgie po ztraceném dětství přece vyšumí, nejste-li Foglar či Lindgrenová? Ne?

A syn? Bydlí nyní v Praze, studuje ČVUT a založili kapelu. Jednou jsem do metropole taky zase přijel a někdy si celkem po právu říkám: „Když jste se v Praze nenarodili, ani snad neexistujete.“ Nu, a syn se tam narodil. U Apolináře. Bylo to tenkrát nutné.

V ten pátek večer jsem měl vystoupit v literární kavárně a expres jménem Upálený Hus vyjížděl po poledni z Budějovic. Usedli proti mně dva milenci a byli o nějaké to desetiletí mladší. Jak si jako zdatný matematik ještě teď vzpomínám, putovali proti mně celkem šesti tunely, a on byl pasivní, asi i s ohledem na mě, nicméně ona pasivní nebyla, ba naopak, a neviděl jsem předtím nejspíš nic tomu příliš podobného.

A že neměli soukromí? Vážení přátelé televizní kopané, jim přítomnosti čtyř dalších cestujících nevadila. Nebo aspoň tu dívku nijak neblokovala a nejen že milence hladila, ale položila si posléze hlavu do jeho klína. Hm, a co vlastně! napadlo mě. Třeba to i Zora Šimůnková podobně praktikuje. A vůbec, proč se stydět? Už Schelinger před tím varoval písni *Tréma*. Její text mu napsal Čech a - cha, cha, cha - styděl se snad někdy někde Ringo Čech? A to je věřící.

Proti milencům z vlaku jsem se ovšem záměrně choval anglicky. Četl jsem si jízdni řády a pouze dívčina neutuchající aktivita mě v oblasti čísílek brzdila. Něco vás zajímá a jste psavec, ale... Za celý čas jsem si ji takřka ani neprohlédl, věřili byste tomu? Za celé hodiny jsem dámě naproti věnoval jen dva pohledy. A přece stačily. A přece dodnes přesně vím, že už nebyla dítě. A že vypadla z mého snu. A jmenovala se Veronika. Víte, kdybych ji minul v Budějovicích na ulici, zapomněl bych nejspíš za pár minut. Ale takhle... Stala se katalyzátorem a já truchlil: „Takto mě nikdy žádná nelaskala!“

Ale nakonec mě napadlo: Ale vydržel bys tolik něhy, kdyby ses do toho kluka vtělil?

Kdo ví. Prah! jsem to, pravda, zažít, nebo je aspoň oslovit, ale vždycky se najde ALE. A mně vadil chlapík po mém boku, ba co hůř, vnímal jsem jej skoro jako soka a konkurenta.

Ach, co bych asi řekl tomu páru, kdybych nebyl baba? A kdybych se neohlížel na lidi? Řekl bych třeba: „Píšu. Génus ale nejsem. A už nebudu. A v Praze mám číst. A já vím, že na takový pořad byste nepřišli.“

„To ne,“ řekli by.

„Hm, a z těchhle knížek budu předčítat. Nechcete je?“

„Hm. Ani ne.“

„Ale jsou zamilované. Jako vy.“

„Cha cha. Tak tolik zamilované knihy být nemohou, milej pane,“ a hleděli by si přesednout do jiného kupé. Ale já si představoval, že se známe a ona Veronika s voňavými vlasy se rozpovídá. Řekla by: „Napíšu vám, jak se mi ta knížka líbila.“

On ale i v mé fantazii jen a pouze vrtěl hlavou: „Nečtu.“

Jednou věcí ovšem je, že vy samozřejmě nechcete, aby vás šmírovali, ale ještě horší věcí se může stát, když se vůl naproti ani letmo nepodívá. To už je divné. Nebo na pováženou. Nu, a já se vážně vydržel nedívat, takže Veronika dospěla k závěru, že na 100% nemohu být normální. Ale blázni jsou všude, tak mě pustila z hlavy a začala raději myslet na dítě, které se jim narodí. A to dítě byla dívka. Ta dívka pak rostla. Nato... Asi v okamžitém impulzu oba milenci vyskočili na nádraží Vršovice.

A tak mě opustili, aniž jsme spolu kdy mluvili. Ale i kdybych překonal onen konverzační blok, co bych tlachal? Možná jen pravdu: „Jsem už starý. Vždyť já dokonce ještě pamatuju, jak zbělel kamarád Vašek u nás ve třídě, když uslyšel, že v Americe zabili Johna Lennona.“

Na Staroměstském náměstí u Husa jsem v to odpoledne usedl na lavičku s pražskou vrstevnicí Danielou Winterovou a navrhla mi, abych napsal předmluvu k jedné z mnoha Nepraktových knih. Nato jsme jedli v jisté podzemní restauraci a slíbila, že dorazí na večerní předčítání. Také to se odehrálo pod úrovní ulice a čekal jsem, až na mě přijde řada. Pořad moderovala Zorka a ze své knihy se chystala číst velice půvabná Klára Mandausová, která přijela s partnerem Romanem a tehdy patnáctiletou dcerou Kristínou, již měla se spisovatelem Martinem Komárkem. Kristína byla nepochybně ještě zajímavější než její matka.

Chvilí chmurně recitoval Radek Lehkoživ a napadlo mě, že zrovna nevypouští z úst verše vhodné pro děti, ale Kristína se tvářila flegmaticky. Uvědomil jsem si také, že si musí dávat zatrolený pozor, kterému člověku se podívá do očí. Šanci na tu či onakou kariéru měla totiž v podstatě u kohokoli a to taky není výhra!

Pak jsem dočetl svou povídku a příliš pozdě si uvědomil, že je infantilní až dětinská, takže pro Kristínu trapná. Žádný sex, pouze romantické bludy. Jistěže něha, ale... „Taky si lze samozřejmě představit, že hrdinové mé povídky nepátrali v Istanbulu po dvacetileté ženě, ale po vás, Kristíno,“ řekl jsem nakonec, za což mě odměnila smíchem. „A jaký je v tom rozdíl?“ dodala, zatímco ostatní tleskali a zatímco mě pořád ještě bolel můj ztracený vršovický pár.

To už byla Kristína jako na trní. Zorka spustila tombolu a Klára Mandausová v ní vyhrála mou knihu. „Podepíšete se mi?“ řekla. A tak jsem vstal a upadla mi Klářina propisovačka.

Omluvila se za mne. Myslím, že Martin Komárek neměl zlý vkus.... a ten nový Klářin partner taky ne. Má duše se však bohužel velice často podobá duši ostýchavé patnáctileté dívky. A má mentalita je bohužel velice často podobná mentalitě obdobné Kristíny. I ve vlaku jsem chtěl

být jen přítel oněch olizujících se milenců, anebo ještě radši Veroničiným synem, o kterém snila. A zde, pár metrů pod úrovní žižkovské ulice?

„Poslyšte, nemohla bych vám tykat?“ vnímal jsem jako ze sna. Asi to byla Klára, ale současně i Veronika. Možná také Kristína a sta dalších dívek a žen. A pak jsem otevřel oči a stál proti mně chlap a mířil na mě revolverem přes gramodesku Johna Lennona.

„Ale počkat!“ zařval jsem. „Ty’s měl útočit zezadu.“ Byl to Chapman. Ale tu jsem opět rozeznal Kláru a také Kristínu, která seděla přesně uprostřed podzemní kavárny na taburetu a působila strnule. Jednou jsem četl, že to byl Hitchcock, kdo nejspíš prahl koukat na celý svět stále jen očima patnáctileté holčičky, ale taky já chtěl být Kristínou a naslouchat okolnímu ruchu ještě plný iluzí a ze židle, okolo které se otáčí svět.

Na odchodu jsme se míjeli u schodů. „Ty jsi v Praze úplnej cizinec,“ řekla. „Ale já ti stejně vidím do hlavy. Já na to mám hned dva talenty. Jeden po tátovi a druhý po mámě.“

„Ale to jsou kydy.“

Zavrtěla hlavou. „A ty si vážně pamatuješ tu vraždu u toho strašidelného domu v Yorku? Ty jsi uvnitř ještě pořád kluk. Hele, já se nikdy nestarala o to, co si okolo kdo myslí. Mě to učili. Ale tebe ne.“ A její polibek nebyl nezajímavý. „Zašlap už to dětství do trávy,“ řekla mi. „On to prý John Lennon taky nedokázal. On byl chytrý, ale dítě.“

V duchu jsem zase už synovi předčítal knížku a Martin Komárek to poslouchal a najednou řekl: „Ale vždyť už si rychleji čte sám a potichu.“ A měl pravdu. Najednou tomu tak bohužel bylo. I s jeho dcerou. A protože tím nastal konec, náhle i slyším z bělostné mlhy:

„Pane Lennone!“

A tu se mi odhalil mozek a všichni, všichni, všichni na Večeru přiměřených depresí uviděli ten nekonečný seznam knih, které jsem toužil předčítat Filipovi a nyní i Kristíně a chvála pánu Bohu za náhodou přítomného producenta Deniše, který mi hodil potřebné lano, díky čemuž dnes úspěšně načítám audionosiče.

Mé dětství a Lennona to zabilo, ale Kristína měla pravdu. Pořád v hrudi dítě neuchováte.

Taky přiměřených depresí je třeba.